

Λιποπρωτεΐνη (α) — Lp(a)

Καρδιαγγειακός παράγοντας κινδύνου — τι πρέπει να ξέρετε

Τι είναι η Lp(a);

Η Lp(a) είναι ένα σωματίο παρόμοιο με την LDL χοληστερίνη, αλλά με μια επιπλέον αποπρωτεΐνη (α) προσκολλημένη. Αυξάνει τον κίνδυνο **εμφράγματος, εγκεφαλικού και αορτικής στένωσης**. Το επίπεδό της καθορίζεται **κατά 80–90% γενετικά** — δεν αλλάζει σημαντικά με διατροφή ή άσκηση. Είναι **ανεξάρτητος παράγοντας κινδύνου** πέρα από την LDL.

Τιμές, κίνδυνος & ποιοι πρέπει να ελεγχθούν

Επίπεδα Lp(a)	Τι αυξάνει ο κίνδυνος	Ποιοι πρέπει να ελεγχθούν
<ul style="list-style-type: none"> Βέλτιστο: <30 mg/dL (<75 nmol/L) Ενδιάμεσο: 30–50 mg/dL Υψηλό: >50 mg/dL (>125 nmol/L) Πολύ υψηλό: >100 mg/dL <p>Μία μέτρηση στη ζωή αρκεί (τα επίπεδα παραμένουν σταθερά)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Στεφανιαία νόσος (έμφραγμα) Εγκεφαλικό επεισόδιο (ιδίως σε νέους) Αορτική στένωση (βαλβίδα) Περιφερική αρτηριακή νόσος Κίνδυνος ~2–3 φορές όταν είναι πολύ υψηλή Επιδεινώνεται με: κάπνισμα, υψηλή LDL, υπέρταση	<ul style="list-style-type: none"> Πρώιμη καρδιαγγειακή νόσος (<55 ετών) Οικογενειακό ιστορικό εμφράγματος Υπολειμματικός κίνδυνος παρά καλή LDL Οικογενής υπερχοληστερολαιμία Επαναλαμβανόμενα καρδιαγγειακά επεισόδια Πρόγνωση κινδύνου σε ασθενείς χαμηλού-μέτριου κινδύνου

Αντιμετώπιση υψηλής Lp(a)

Τι ΜΕΙΩΝΕΙ την Lp(a)	Κύρια στρατηγική (έλεγχος όλων των παραγόντων)	Τι ΔΕΝ αλλάζει σημαντικά την Lp(a)
<ul style="list-style-type: none"> PCSK9 αναστολείς (Evolocumab, Alirocumab) — μειώνουν 25–30% Νιασίνη — μειώνει 20–30% (παρενέργεια: φλόγωση) Inclisiran — νέος παράγοντας RNA Olpasiran / Lepodisiran — υπό έρευνα, μειώνουν >90%	<ul style="list-style-type: none"> LDL στόχος <55 mg/dL (ή <40 mg/dL αν πολύ υψηλή Lp(a)) Διακοπή καπνίσματος Έλεγχος αρτηριακής πίεσης <130/80 mmHg Τακτική άσκηση Ισορροπημένη διατροφή Αντιμετώπιση διαβήτη Τακτικός καρδιολογικός έλεγχος	<ul style="list-style-type: none"> Στατίνες (δεν μειώνουν — μπορεί να αυξάνουν ελαφρά) Διατροφικές αλλαγές (ελάχιστη επίδραση) Άσκηση Φιμπράτες • Ezetimibe Ωμέγα-3 λιπαρά <p>Η Lp(a) καθορίζεται 80–90% γενετικά Μία μέτρηση αρκεί για διάγνωση.</p>

Σημαντικά μηνύματα για την Lp(a):

- Μία μέτρηση στη ζωή αρκεί — τα επίπεδα παραμένουν σταθερά
- Είναι γενετικός παράγοντας — δεν είναι λάθος διατροφής ή τρόπου ζωής
- Η θεραπεία εστιάζει στη μείωση ΟΛΩΝ των άλλων παραγόντων κινδύνου
- Νέα φάρμακα (Olpasiran) δείχνουν εξαιρετικά αποτελέσματα σε κλινικές μελέτες